

Jätehuollon tilatarpeet kaavoituksessa

Ohje kuntien kaavoittajille

*Süstiä
yhdessä!*

1. Johdanto

Jätehuollon aluevaraukset on tärkeää ottaa huomioon kaavoituksessa, jotta asukkaiden jätehuoltopalvelut ovat helposti saavutettavissa ja alueiden käytön kannalta toimivilla paikoilla. Jotta kunkin kaavoitettavan alueen tilanne tulisi tarkasteltua jätehuollon näkökulmasta, jätehuoltoviranomaisen ja Jätekuukon edustajat osallistuvat mielellään sidosryhmäpalaveriin tai kommentoivat muutoin kaavoitettavan alueen jätehuoltopalvelujen tilannetta kaavan valmisteluvaiheessa.

Jätehuoltoviranomainen ja Jätekuukko ovat laatineet yhteistyössä tämän ohjeen kuntien yleis- ja asemakaavoitusta hoitaville tahoille työn tueksi. Ohjeessa on kerrottu lyhyesti eri toimijoiden rooleista jätehuollossa. Ohjeessa on lisäksi kuvattu sitä, mitä jätehuoltopalveluja kaavoituksessa on perusteltua ottaa huomioon ja millaisia tilatarpeita eri palveluilla on.

2. Eri toimijoiden vastuut asukkaiden jätehuollon järjestämisessä

SAVO-PIELISEN JÄTELAUTAKUNTA

- Jätelautakunta on alueen 16 kunnan yhteinen jätehuoltoviranomainen.
- Jätelautakunta päättää jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä määrittelee kunnallisen jätehuollon palvelutason.
- Jätelautakunta seuraa jätehuollon järjestämistä.

JÄTEKUKKO

- Jätekuukko on 16 kunnan omistama jätehuolto-yhtiö.
- Jätekuukko tuottaa kuntalaisille kaikki kiinteistön päivittäiseen jätehuoltoon liittyvät palvelut, joihin kuuluvat jätteenkuljetuspalvelut, jätehuollon palveluneuvonta, lajitteluasemat, Kuopion jätekeskus sekä Rinki-ekopisteverkostoa täydentävät ekopisteet.

TUOTTAJAT

- Joidenkin tuotteiden tuottajat ja maahantuojat vastaavat tuottajayhteisöjen kautta käytöstä poistettujen tuotteiden jätehuollosta.
- Tuottajavastuu koskee mm. paperia, paristoja, sähkö- ja elektroniikkaromua sekä pakkausjätteitä (lasi-, metalli-, kartonki- ja muovipakkaukset, joita kerätään valtakunnallisessa Rinki-ekopisteverkostossa).
- Jätekuukko täydentää osin tuottajien järjestämää keräysverkostoa.

KUNTIEN YMPÄRISTÖNSUOJELU- VIRANOMAISET

- Ympäristönsuojeluviranomaiset valvovat jätehuollon säännösten mukaisuutta, mm. jätteen keräyspisteiden siisteyttä.

3. Aluevaraukset yleis- ja asemakaavoituksessa

- **Yleiskaavoitusvaiheessa huomioitavaa**
  - o Aluevaraukset lajitteluasemille
  - o Kohdemerkinnät ekopisteille ja aluekeräyspisteille
- **Asemakaavoituksessa huomioitavaa**
  - o Tarkemmat merkinnät lajitteluasemia varten
  - o Varaukset ekopisteille ja aluekeräyspisteille
  - o Uusille asuinalueille mahdollisuus korttelikohtaiseen jätteenkeräykseen

4. Lajitteluasemien aluevaraukset

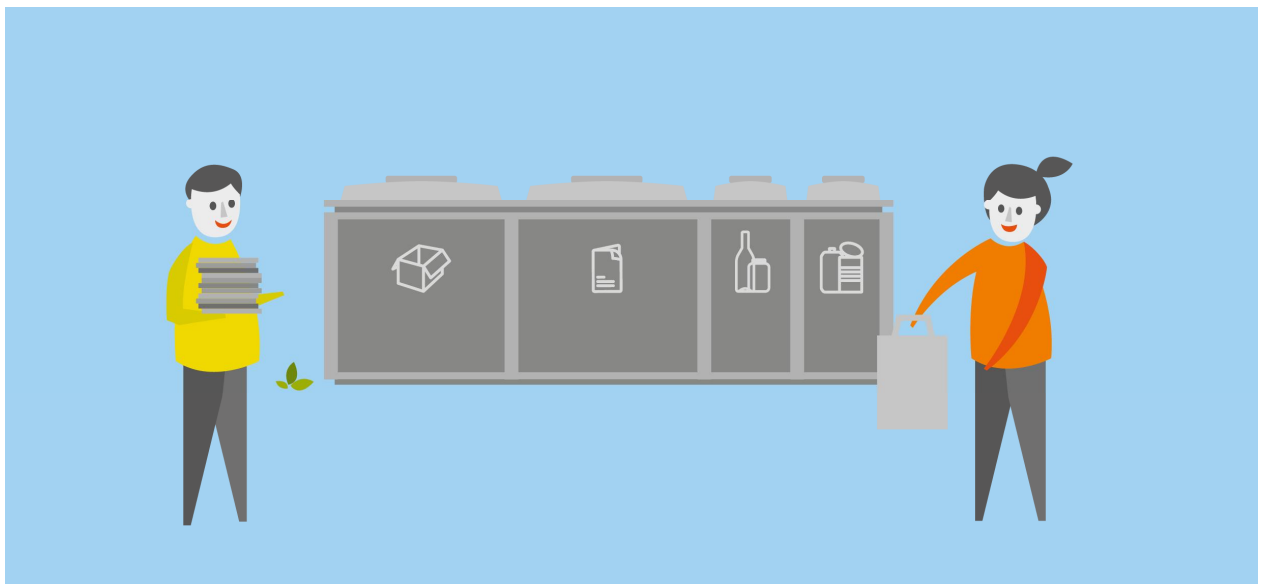
- Lajitteluasemilla vastaanotetaan jätteitä, jotka eivät määränsä ja ominaisuuksiensa puolesta sovi kiinteistöjen jäteastioihin tai ekopisteisiin.
  - o Lajitteluasemalle kuuluvat esimerkiksi isokokoiset jäte-esineet, rakennusjätteet, metalli- ja sähköromu sekä vaaralliset jätteet.
- Jättekukon alueella yhteensä 21 lajitteluasemaa (1 kpl/kunta tai väh. 2000 asukkaan kuntakeskus).
- Lajitteluasemat sijoitetaan taajamien läheisyyteen esimerkiksi teollisuusalueelle, ei lähelle asutusta.
  - o Alueella on hyvä olla jo valmiiksi riittävän kantava perustus, jonka päälle voi vähäisillä maanrakennustöillä rakentaa lajitteluaseman maanpäälliset rakenteet.
- Jos kaavoituksen tai lajitteluaseman aiheuttamien haittojen vuoksi tulee tarvetta lajitteluaseman siirrolle, olisi kaavoituksessa osoitettava sille korvaava paikka.
- **Lajitteluaseman koko vaihtelee 2 500 – 10 000 m² alueen asukasmäärän mukaan.**

Lajitteluasemaverkosto kartalla: <http://karttapalvelu.kuopio.fi/link/asDpa>

5. Ekopistevaraukset

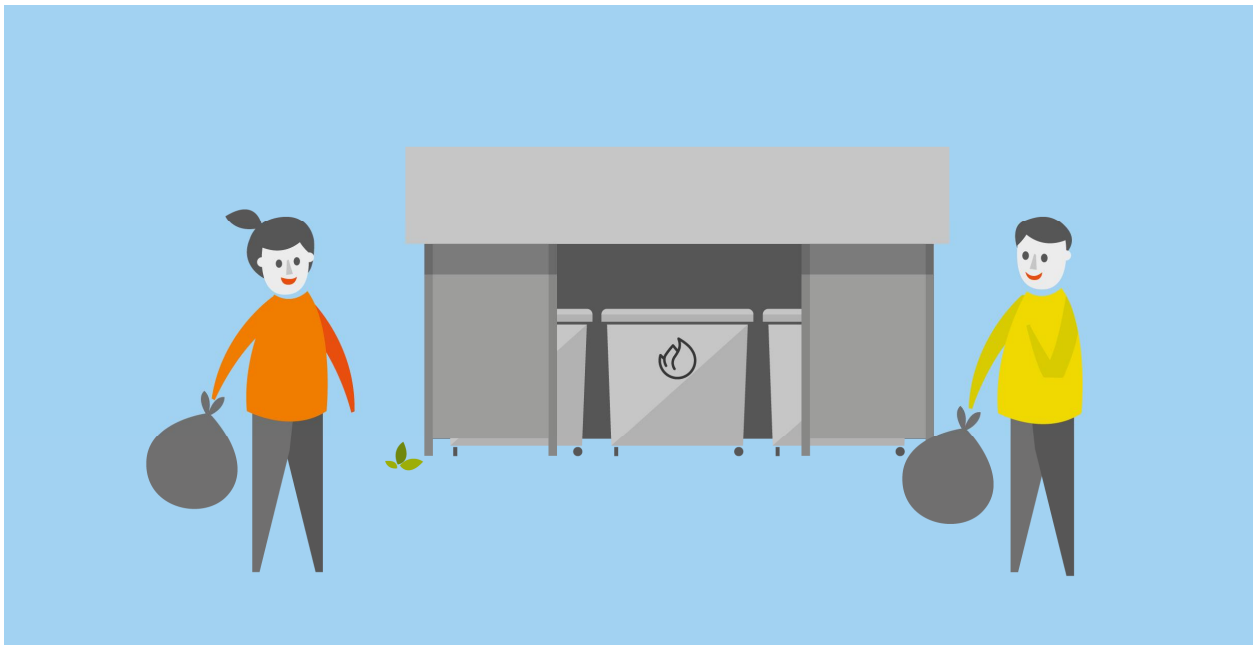
- Ekopisteillä kerätään **kierrätettäviä hyötyjätteitä**.
  - o Ekopisteissä kerätään paperi, lasipakkaukset, kartonkipakkaukset ja metalli, osassa kerätään myös muovipakkauksia ja tekstiilejä.
- Ekopisteitä järjestää sekä Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy että Jätekkukko.
- Ekopisteet ovat kaikkien kotitalouksien käytössä.
- Tavoitteena on järjestää ekopisteitä kaikille vähintään 300 asukkaan asuinalueille, joissa on lähipalvelut taikka sellaisille vähintään 500 asukkaan asuinalueille, joissa ei ole lähipalveluja, mutta jotka ovat jätteenkuljetuslogistiikan kannalta keskeisillä paikoilla.
  - o Ekopisteitä on nyt 16 kunnan alueella noin 80 kpl.
  - o Tavoitteena on noin 100 ekopisteen verkosto.
- Ekopisteitä on erityisesti taajamissa, joissa niille on syytä varata tilaa lähipalvelujen yhteyteen (esim. päivittäistavarakaupat).
  - o Jos asuinalueen sisällä ei ole lähipalveluja, ekopisteen aluevaraus tehdään hyvien kulkureitien varsille.
- Ekopisteen läheisyyteen on päästävä helposti ja turvallisesti jätteiden keräyskalustolla.
  - o Käytössä on nosturilla tyhjennettävät säiliöt: otettava huomioon puut, ilmalinjat ja valaisinpylväät.
- **Tilatarve ekopisteelle on 13 m x 3 m.**
  - o Aluevarauksessa on lisäksi otettava huomioon tilatarve liikennöinnille (asiointi ja keräys).

Ekopisteiden tavoiteverkosto kartalla: <http://karttapalvelu.kuopio.fi/link/as3tD>

6. Aluekeräyspistevaraukset

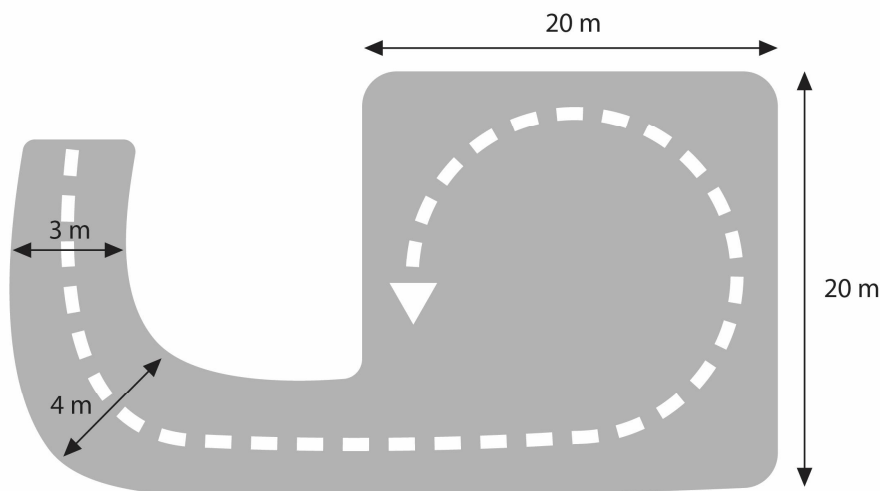
- Aluekeräyspisteet ovat Jätekukon järjestämiä **sekajätteen keräyspisteitä**.
- Aluekeräyspisteiden käyttöoikeus on vain vuosimaksun maksaneilla asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöillä.
  - o Aluekeräyspisteen käyttäjiä ovat ne kiinteistöt, joilla ei ole omaa jäteastiaa tai lähikiinteistöjen yhteistä kimppu-astiaa.
  - o Käyttäjinä lähinnä haja-asutusalueilla sijaitsevia kiinteistöjä, eniten vapaa-ajan asuntoja.
- Aluekeräyspisteitä on sekä taajamissa että haja-asutusalueilla, osa sijaitsee ekopisteiden kanssa samoilla paikoilla.
  - o Pisteiden sijainnista tiedotetaan vain niitä, joilla on pisteen käyttöoikeus
- Aluekeräyspisteitä sijoitetaan mahdollisimman lähelle käyttäjiä, luontaisten kulkureittien varsille.
  - o Erityisesti pisteille on tarvetta vapaa-ajan kiinteistöjen sijaintialueilta keskeisiin taajamiin johtavilla kulkureiteillä.
  - o Aluekeräyspisteitä on nyt 16 kunnan alueella käytössä noin 160 kpl.
- Keräyssäiliöiden määrä ja niiden tilatarve vaihtelee riippuen pisteen käyttäjämäärästä. **Yhden säiliön tilatarve on 2 m x 2 m, suositeltavaa on varata tilaa 13 m x 3 m.**
  - o Aluevarauksessa on lisäksi otettava huomioon tilatarve liikennöinnille (asiointi ja keräys).
- Pisteiden lähelle on päästävä helposti ja turvallisesti myös jätteiden keräyskalustolla
  - o Käytössä on nosturilla tyhjennettävät säiliöt: otettava huomioon puut, ilmalinjat ja valaisinpylväät.

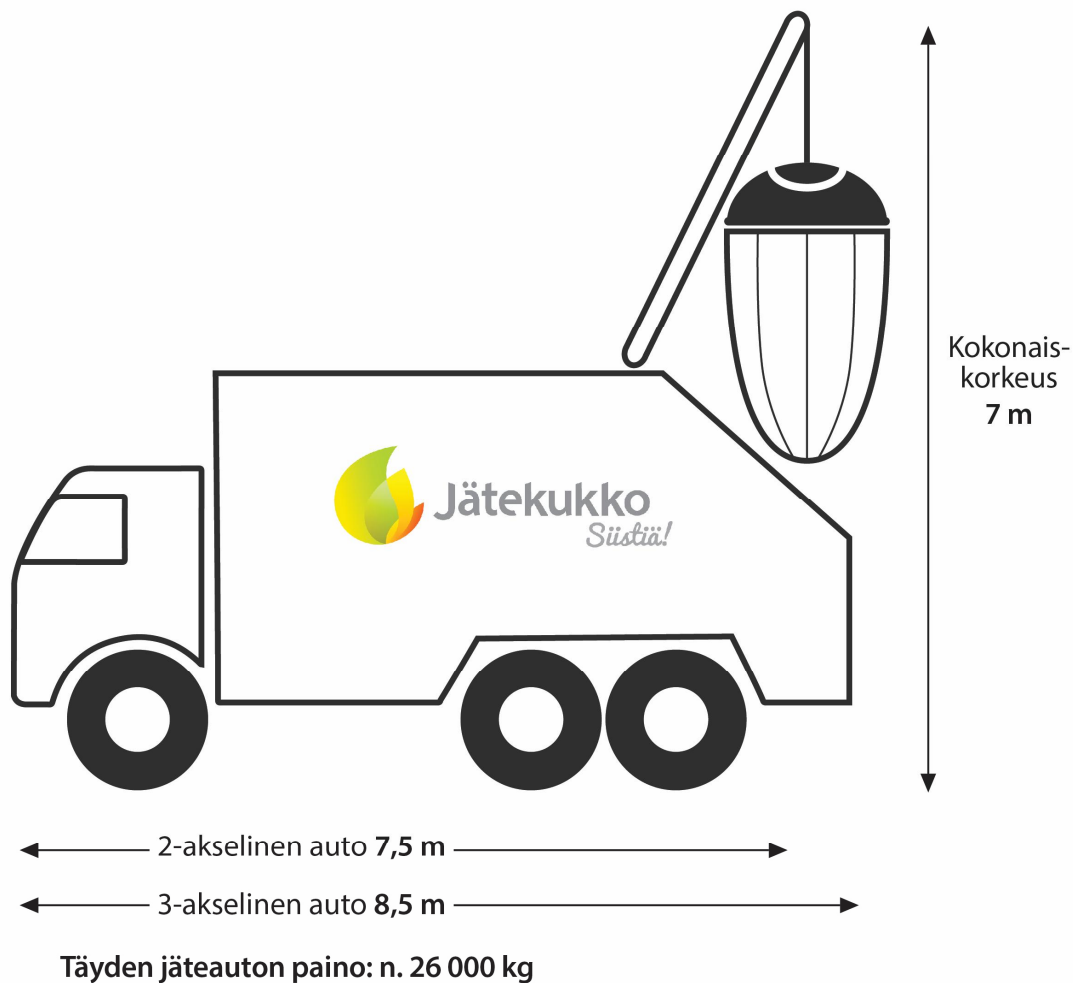

Aluekeräyspisteverkosto kartalla: <http://karttapalvelu.kuopio.fi/link/at5fx>

7. Korttelikohtainen jätteenkeräys

- Uusilla asuinalueilla voidaan jätteenkeräys järjestää uudella tavalla korttelikohtaisena keräyksenä, jonka Jätekkukko järjestää.
  - o Jätekkukko huolehtii pisteiden rakentamisesta ja ylläpidosta.
- Kaikki asuinalueen kiinteistöt käyttävät korttelikohtaisesti järjestettyjä jätteenkeräyspisteitä, joissa kerätään sekajätettä ja kattavasti eri hyötyjätteitä (kiinteistöillä ei siis ole omia jäteastioita).
  - o Asuinkiinteistöjen kanssa samoissa kortteleissa olevat muutkin kiinteistöt, esimerkiksi toimitilakiinteistöt, voivat olla saman järjestelmän käyttäjiä.
- Korttelikohtaiseen keräykseen velvoittaminen:
  - o Kunnallisten jätehuoltomääräysten mukaan alueilla, joilla on käytössä korttelikohtainen jätteenkeräysjärjestelmä, kiinteistöt liittyvät kunnalliseen jätehuoltojärjestelmään liittymällä tämän järjestelmän käyttäjiksi. Jätelautakunta päättää ne alueet, joilla korttelikohtainen jätteenkeräysjärjestelmä on käytössä.
  - o Kaavassa ei voi velvoittaa liittymään keräykseen, mutta voitaneen todeta korttelikohtainen keräys ja kieltää kiinteistökohtaisten jäteastioiden pitäminen kiinteistöillä. Kaavamerkinnoillä osoitetaan paikat jätteenkeräyspisteitä varten.
  - o Yhteiskeräyspisteisiin liittymisvelvoite voidaan ottaa lisäksi tontinluovutussopimukseen.
- Yhtä keräyspistettä voi käyttää 50-70 asuinhuoneistoa, etäisyys keräyspisteelle olisi hyvä olla alle 300 metriä.
- Keräyspaikat sijoitetaan niin, että ne ovat hyvin saavutettavissa, esim. asuinalueelta lähtevin kulku-yhteyksien varrella. Sopivat sijoituspaikat on katsottava pistekohtaisesti.
- **Korttelikohtaisen jätteenkeräyspisteen tilantarve on 13 m x 3 m.**
  - o Pisteen lähelle on päästävä helposti ja turvallisesti jätteiden keräyskalustolla. Käytössä on nosturilla tyhjennettävät säiliöt: otettava huomioon puut, ilmalinjat ja valaisinpylväät.
  - o Jäteauton tarvitsema ajoväylän leveys on vähintään 3 metriä, kaarteissa 4 metriä.
  - o Jäteauton vapaa kulkukorkeus on 4,4 metriä, keräysvälineen tyhjennysvaiheessa 7 metriä.
  - o Kääntyäkseen jäteauto tarvitsee 20 x 20 metriä.

8. Lisätiedot

Jätekukko Oy

- Logistiikkapäällikkö Teija Forsman, puh. 044 3680 173
- Logistiikkainsinööri Mikko Laakso, puh. 044 3680 221
- Logistiikkainsinööri Kirsi Tikkanen, puh. 044 3680 181
- etunimi.sukunimi@jatekukko.fi

Savo-Pielisen jätelautakunta

- Palvelupäällikkö Saija Pöntinen, puh. 044 718 5066
- Suunnittelija Hanna Kisonen, puh. 044 718 5667
- jatelautakunta@kuopio.fi

